

REGULAMENT din 25 iulie 1959

privind recepția, expediția și primirea mărfurilor, precum și stabilirea răspunderii expeditorului, cărașului și destinatarului în circulația mărfurilor între organizațiile socialiste

EMITENT • **CONSILIUL DE MINISTRI**

Publicat în **COLECȚIA DE HOTĂRÎRI ȘI DISPOZIȚII nr. 26 din 25 iulie 1959**

Data intrării în vigoare 25-07-1959

Abrogat de Articolul 64, Capitolul 11 din LEGE Nr. 129 din 16 octombrie 1996 la data 29-11-1996

Capitolul 1

Dispoziții și măsuri organizatorice generale

Articolul 1

Condițiile de livrare în legătură cu recepția, expediția și primirea mărfurilor, precum și răspunderea expeditorului, cărașului și destinatarului în circulația mărfurilor între organizațiile socialiste, sînt supuse dispozițiilor prezentului regulament.

Articolul 2

Dispozițiile regulamentului de față se aplică în toate cazurile în care se execută livrări de mărfuri - în trafic intern - între organizațiile socialiste, cu sau fără intervenirea unui contract de transport.

Ele se aplică în mod corespunzător și atunci cînd mărfurile circula de la o organizație socialistă la alta, fără ca ele să facă obiectul unui contract de livrare.

Ele se mai aplică și raporturilor ce se stabilesc între organizațiile expeditoare sau destinate și cele de transport, din țară, în traficul internațional de mărfuri, în măsura în care nu sînt contrare convențiilor internaționale de transport la care participa Republica Populară Română, precum și livrările de mărfuri privind comerțul exterior, în măsura în care acestea nu sînt supuse unor reglementări speciale.

Articolul 3

Potrivit prezentului regulament se înțelege prin:

- marfa: orice produs care formează obiectul livrării sau a contractului de transport;
- furnizor: organizația care livrează mărfurile;
- beneficiar: organizația care primește mărfurile livrate;
- expeditor: organizația care predă mărfurile spre transport;
- căraș: organizația care execută transportul;
- destinatar: organizația care primește produsele transportate;
- acte de livrare: procesele verbale de recepție sau autorecepție, facturile, listele de specificație, avizele de expediție;
- documente de transport: scrisoarea de trasura sau de transport, conosamentul, foaia de parcurs, buletinul de mesagerii sau alte asemenea documente.

Articolul 4

Conducerile organizațiilor socialiste care expediază, transporta și primesc mărfuri sînt obligate, fiecare în sectorul lor propriu de activitate, să ia toate măsurile organizatorice, în vederea unei corecte desfășurări a operațiilor privind recepția, expediția, transportul și primirea mărfurilor, precum și în vederea asigurării integrității lor pe parcurs, din momentul scoaterii lor din depozitul expeditorului pînă în momentul intrării lor în depozitul destinatarului.

În acest scop:

1. conducătorii organizațiilor furnizoare-expeditoare și beneficiare destinate:

a) vor desemna - după caz - unul sau mai mulți angajați care să aibă, în mod separat, următoarele sarcini speciale:

- predarea și receptionarea mărfurilor;
- ambalarea și supravegherea ambalării mărfurilor;
- expediția și predarea mărfurilor către căraș, precum și primirea lor de la căraș și aducerea lor în depozit;

b) vor constitui - după caz - una sau mai multe comisii de autorecepții și de primire a mărfurilor.

Aceste comisii care au sarcina de a verifica cantitativ și calitativ mărfurile ce se livrează prin autorecepție precum și mărfurile ce se primesc de la alte organizații, vor fi constituite din: conducătorul întreprinderii sau delegatul sau, precum și responsabilul controlului tehnic al calității, iar unde nu exista un asemenea control, un salariat desemnat de director, gestionarul care eliberează ori primește mărfurile sau înlocuitorii lor permanenți și angajatul însărcinat cu expediția și primirea mărfurilor.

- c)** vor organiza supravegherea și paza mărfurilor din momentul ieseirii lor din depozit pînă în momentul predării lor către cărauş şi - la fel - din momentul primirii lor de la cărauş, pînă în momentul intrării lor în depozit;
- d)** vor controla personal modul cum se desfășoară operațiunile în legătură cu recepția, autorecepția, expediția, primirea și verificarea mărfurilor;
- e)** vor lua măsuri pentru instalarea mijloacelor de cîntarire și măsurătoare necesare stabilirii elementelor de determinare cantitativă a mărfurilor predate la transport sau primite, potrivit specificului mărfurilor.

2. Organizațiile de transport:

- a)** se vor dota treptat cu cîntare poduri-bascula la toate punctele de încărcare și descărcare a mărfurilor;
- b)** vor întreține permanent în stare de funcționare normală cîntarele poduri-bascula existente;
- c)** vor urmări buna funcționare a cîntarelor poduri-bascula de pe liniile de garaj ale întreprinderilor, putînd cere acestora luarea măsurilor necesare pentru utilizarea și repararea lor, ori de cîte ori va fi nevoie. În caz de neconformare, organizația de transport va putea retrage recunoașterea cîntarului;
- d)** vor aviza numirile și înlocuirea de cantaragii ai întreprinderilor pe care îi vor instrui și verifica spre a corespunde sarcinilor;
- e)** vor asigura prin mijloacele cele mai adecvate integritatea mărfurilor ce li se încredințează spre transport.

3. Organele tutelare ale organizațiilor expeditoare și destinate de mărfuri vor controla modul în care se desfășoară recepția, expediția și primirea mărfurilor și vor lua de îndată măsurile necesare în vederea înlăturării deficiențelor constatate.

Articolul 5

Tot în vederea unei corecte circulații a mărfurilor de la expeditor la destinatar se da organizațiilor de transport sarcina de a controla din oficiu, prin sondaj, sinceritatea declarațiilor cu privire la cantitatea mărfurilor încredințate spre transport.

Capitolul 2

Recepția, expedierea și predarea mărfurilor către cărauş. Obligațiile și răspunderea furnizorului sau expeditorului

Articolul 6

Livrarea mărfurilor se face prin recepție efectivă între delegații organizațiilor furnizoare și beneficiare. Recepția cuprinde identificarea și verificarea cantitativă și calitativă a mărfurilor ce se livrează.

Articolul 7

Recepția are loc la furnizor.

Ea se va efectua la beneficiar, atunci cînd un act normativ în vigoare prevede aceasta în mod expres.

Articolul 8

Atunci cînd au loc livrări continue sau periodice de mărfuri, părțile contractante vor putea menține la locul stabilit pentru recepție, delegați permanenți sau în perioada cît durează recepția.

Articolul 9

Livrarea mărfurilor prin autorecepție se face în cazurile în care delegatul beneficiarului nu se prezintă la termenul stabilit prin contract, spre a le recepționa.

Se exceptează cazurile în care condițiile fundamentale exclud acest mod de livrare.

Articolul 10

Autorecepția constă în identificarea și verificarea cantitativă și calitativă a mărfurilor ce se livrează în raport cu cele prevăzute în contractul de furnizare. Ea se face de comisiunea prevăzută în art. 4 pct. 1 lit. b.

Articolul 11

Procese verbale de recepție sau autorecepție vor cuprinde în mod obligatoriu: marfa, cantitatea stabilită potrivit art. 12, calitatea, sortimentul, prețul, precum și orice alte elemente de identificare a mărfurilor ce se livrează și vor fi semnate - după caz - de delegații organizațiilor contractante care au participat la recepție, sau de membrii comisiei de autorecepție.

Articolul 12

Furnizorul este obligat ca, prin propriile sale mijloace, să determine cantitativ mărfurile pe care le livrează prin greutate, volum, metraj, număr de bucăți, precum și - după caz - prin varietate, tip, dimensiuni sau prin orice alte elemente.

În actele de livrare ce se întocmesc la furnizor, precum și în documentele de transport, se vor indica obligatoriu două elemente de determinare cantitativă, în funcție de natura mărfii și de unitatea de măsură în care se

contabilizeaza în scriptele expeditorului, ca de pilda greutate-volum, tip-dimensiuni, număr de bucăți-metraj, precum și cîntarul folosit, sistemul de cîntarire, orice alte elemente care ar putea influența greutatea în momentul cîntaririi ca: starea uscata sau umeda a mărfii, condițiile atmosferice, cît și persoana care a efectuat cîntarirea. Greutatea netto a produselor ce se transporta neambalate - în vrac - precum și greutatea brutto a produselor ambalate, înscrisă în actele de livrare, va trebui sa corespundă cu greutatea - încarcatura minus țara - înscrisă în actele de transport.

Articolul 13

Furnizorul va ambala în mod corespunzător mărfurile pe care le preda spre transport, potrivit cu natura lor, cu STAS-urile și dispozițiile în vigoare.

Se exceptează mărfurile care prin natura lor pot fi expediate în vrac.

Este cu desăvîrșire interzisă folosirea ambalajelor deteriorate, lipsite de rezistența necesară și care nu corespund STAS-urilor și altor norme tehnice în vigoare.

Articolul 14

Furnizorul va introduce sau va aplica pe fiecare ambalaj o eticheta specială sau o lista specificativa, purtînd următoarele mențiuni: denumirea, calitatea, cantitatea mărfii (exprimată după caz prin greutate, număr de bucăți, litri etc.), cît și numele persoanei care a făcut numărarea sau cîntarirea și ambalarea mărfii respective.

Fiecare colet va purta cît mai vizibil un număr de ordine de expediere precum și greutatea netto și brutto.

În actele de livrare se va indica numărul de identificare al coletelor sau al etichetelor introduse în ambalaje.

Obligațiile de mai sus vor fi executate potrivit cu specificul mărfurilor și cu prevederile cuprinse în condițiile fundamentale.

Articolul 15

Angajații care ambaleaza mărfurile, își vor trece numele în mod citeț pe listele specificative ce se introduc sau se aplică pe colete, saci, butoaie, etc., vor semna aceste liste, raspunzînd de cantitatea și sortimentul mărfurilor ambalate sau introduse în interiorul lor.

Lipsurile constatate la destinatar în coletele, sacii, butoaiele etc., care nu poarta urme de violare sau sustragere, vor fi imputate angajaților de mai sus, dacă nu se dovedește ca ele se datoresc culpei cărăușului ori destinatarului, sau unor alte cauze.

Articolul 16

Expedierea mărfurilor este în sarcina furnizorului.

Se exceptează cazurile în care părțile, potrivit condițiilor fundamentale, au convenit altfel.

Articolul 17

Gestionarul de mărfuri și angajatul însărcinat cu expediția răspund de exactitatea și identitatea mărfurilor ce se expediază, în raport cu datele înscrise în actele de livrare și documentele de transport, cît și de integritatea mărfurilor, din momentul recepției, respectiv autorecepției, pînă în momentul predării lor către cărăuș.

Angajatul însărcinat cu expediția răspunde și de respectarea regulilor tehnice privitoare la încărcarea și fixarea mărfurilor în mijlocul de transport.

Articolul 18

Înainte de a proceda la încărcare, expeditorul trebuie să verifice dacă mijlocul de transport pus la dispoziție de cărăuș, corespunde efectuării în bune condiții a transportului, spre a se evita alterarea, degradarea, sustragerea, scurgerea sau pierderea mărfurilor ce urmează a fi transportate.

Dacă aceste condiții nu sînt îndeplinite, expeditorul va anunța pe cărăuș.

În cazul în care cărăușul menține mijlocul de transport, se va face mențiune despre aceasta pe documentul de transport, aratîndu-se pe scurt obiecțiunile expeditorului.

Articolul 19

Cînd mărfurile se transporta în mijloace de transport închise (containere, vagoane acoperite, hambare din slepuri și altele), folosite în întregime de expeditor, acesta este obligat ca, odată cu predarea mărfurilor către cărăuș, să aplice pe sistemul de închidere sigilii proprii, ce vor întruni condițiile prevăzute în art. 32 al. 2.

Mărfurile care se transporta în vrac, în mijloace de transport deschise, vor fi însemnate sau marcate de expeditor în așa fel, încît sustragerea lor sa nu fie posibilă a lăsa urme vizibile.

Articolul 20

Furnizorul-expeditor este obligat sa ataseze la documentele de transport, actele de livrare și listele specificative necesare unei ușoare determinări cantitative (și calitative pentru mărfurile ușor alterabile), la locul de descărcare.

Mărfurile a căror determinare cantitativă se face volumetric, vor fi nivelate, iar expeditorul va indica în actele de livrare și documentele de transport înălțimea încărcăturii, începînd de la podeaua vehiculului. În acest caz

furnizorul-expeditor este obligat sa indice pe o foaie specificativa, întocmită pentru fiecare mijloc de transport în parte și atașată la documentele de transport, elementele de determinare a cantității, în asa fel, ca la locul de destinație, aceasta să poată fi verificata de îndată, fără cîntarire.

Articolul 21

Furnizorul poartă răspunderea mărfurilor pînă în momentul:

1. Predării lor efective către beneficiar:

- a) cînd recepția se face la furnizor și beneficiarul ridică mărfurile direct de la furnizor sau expediția este în sarcina beneficiarului;
- b) cînd mărfurile au rămas, în urma recepției sau autorecepției făcute la furnizor, în custodia acestuia și ridicarea sau expedierea lor este în sarcina beneficiarului;
- c) cînd recepția se face la beneficiar și mărfurile au fost transportate la locul recepției de furnizor.

2. Predării lor către căraș:

- a) cînd livrarea mărfurilor s-a făcut prin recepție sau autorecepție la furnizor și expedierea lor este în sarcina acestuia;
- b) cînd în urma recepției sau autorecepției la furnizor, mărfurile rămîn în custodia acestuia și expedierea lor este în sarcina furnizorului.

Articolul 22

Furnizorul-expeditor răspunde de asemenea față de beneficiarul-destinatar de lipsurile și avariile ivite pe parcurs din cauza folosirii unor ambalaje necorespunzătoare, din cauza nerespectării normelor tehnice de ambalare, de încărcare și de fixare a mărfurilor în mijlocul de transport, din cauza lipsei de sigilii la mijloacele de transport închise, de semne sau marcaje la mărfurile transportate în vrac în mijloace de transport deschise, precum și din cauza lipsei specificațiilor necesare determinării cantitative a mărfurilor la destinație.

Articolul 23

În cazul în care furnizorul-expeditor nu respecta dispozițiile din prezentul capitol referitoare la recepție, autorecepție și determinarea cantitativă și calitativă a mărfurilor expediate, produsele circula pe răspunderea lui, fiindu-i în totul opozabile actele dresate de beneficiarul-destinatar, în condițiile acestui regulament, la verificarea mărfurilor primite. În acest caz, sarcina probei ca lipsurile constatate la destinație se datoresc culpei cărașului sau beneficiarului-destinatar, revine furnizorului-expeditor, presupunîndu-se pînă la proba contrară ca lipsurile se datoresc culpei acestuia din urma.

Dacă mijlocul de transport închis, incarcatura în vrac sau coletul poartă la destinație urme de violare, primeaza - pînă la proba contrară - prezumția ca lipsurile s-au produs pe parcurs, din culpa cărașului.

Capitolul 3

Primirea mărfurilor de către căraș, transportul și eliberarea lor de către destinatar. Obligațiile și răspunderea cărașului

Articolul 24

Cărașul este obligat sa primească mărfurile spre transport, potrivit planului de transport în vigoare.

Articolul 25

Mărfurile se socotesc primite de căraș din momentul în care - în urma verificării încărcăturii și a documentului de transport potrivit art. 26 și a existenței actelor de livrare menționate și anexate de expeditor la documentul de transport - acesta aplica ștampila sa pe documentul de transport.

În transporturile rutiere auto neinsotite de expeditor sau destinatar, primirea efectivă a produselor spre transport, atunci cînd acestea nu se predau la autogara, se face de către însoțitorul prepus al organizației de transport, sau în lipsa acestuia, de către conducătorul mijlocului de transport. Primitorul este obligat să semneze exemplarul din documentul de transport ce rămîne la expeditor și răspunde de integritatea mărfurilor pe parcurs.

Articolul 26

La primirea mărfurilor spre transport, cărașul este obligat sa verifice:

- a) numărul coletelor, starea ambalajelor și greutatea expediției, în cazul expedițiilor de coletărie și mesagerii;
- b) natura mărfii (în mod sumar), semnele sau marcajele puse de expeditor, respectarea condițiilor tehnice de încărcare și fixare a mărfurilor, în cazul transporturilor încărcate în mijloace de transport deschise;
- c) natura mărfii (în mod sumar), respectarea regulilor tehnice de încărcare și fixare a mărfurilor, sigiliile aplicate de expeditor, în cazul transporturilor încărcate pe linia publică în mijloace de transport închise;
- d) sigiliile aplicate de expeditor, în cazul transporturilor încărcate pe liniile de garaj, terenuri sau magazii închiriate, în mijloace de transport închise.

Pentru mărfurile a căror cîntarire este obligatorie, potrivit art. 28 sau altor dispoziții legale în vigoare, cărașul va verifica în toate cazurile prevăzute mai sus și greutatea încărcăturii (brutto și brutto minus țara).

Primirea transportului creează prezumția ca el este în ordine și îndeplinește condițiile prevăzute în prezentul articol.

Articolul 27

Cărașul va refuza primirea spre transport:

- a)** a coletelor necorespunzător ambalate; nu pot fi considerate ca necorespunzătoare ambalajele ce întrunesc condițiile STAS-urilor sau altor norme tehnice în vigoare pentru mărfurile respective și prezintă rezistența necesară condițiilor normale de manipulare și transport;
- b)** a mărfurilor încărcate fără respectarea regulilor tehnice de încărcare și fixare;
- c)** a mărfurilor încărcate în mijloace de transport închise, fără sigiliul expeditorului, sau în mijloace de transport deschise fără semne ori marcaje, ori cu semne și marcaje insuficiente ori necorespunzătoare;
- d)** a mărfurilor interzise la transport, sau admise numai în condiții speciale, fără ca acestea să fie întrunite.

În cazul în care primirea spre transport a fost refuzată în parte sau în întregime, se va face - după caz - mențiune motivată pe documentele de transport, sau se va dresa un proces verbal în dublu exemplar, din care unul se va preda expeditorului.

Articolul 28

La primirea spre transport cărașul este obligat să cîntarească:

- a)** mărfurile destinate exportului; la cerere se va cîntări și vagonul gol;
- b)** mărfurile importate care se transbordează direct sau indirect sau transvazează dintr-un mijloc de transport în altul la punctele de frontieră și în porturile fluviale sau maritime, cîntărirea se va face în acest punct după transbordarea sau transvazare;
- c)** mărfurile ce se transporta pe cale aeriană;
- d)** mărfurile ce se prezintă spre transport ca expediții de coletărie și mesagerii;
- e)** mărfurile predate ca expediții de vagoane pe liniile publice ale stațiilor de cale ferată;
- f)** produsele lactate, zahărul, carnea, produsele alimentare fabricate, bumbacul, pielăria fabricată neconfectionată, cereale, legumele, soia, lîntea, mazarea, fasolea, fructele, cartofii, furajele, produsele destinate însămînțării, lemnele de foc, mangalul, deșeurile de cherestea și cele metalice, bolovanii, varul, piatra de var, oasele, copitele și coarnele, prezentate ca expediții de vagoane încărcate pe liniile de garaj, la silozuri, pe terenuri sau magazine închiriate din incinta stațiilor fără a fi cîntărite, din cauza că acestea nu sînt înzestrate cu cîntare poduri-basculă sau automate, ori cele existente nu funcționează sau n-au fost recunoscute, precum și în cazul cînd aceste produse se prezintă spre transport în slepuri sau transporturi auto neînsoțite.

Cîntărirea mărfurilor de orice fel efectuată pe liniile de garaj, în silozuri, la magazine sau terenuri închiriate, înzestrate cu cîntare pod-basculă sau automate recunoscute de Ministerul Transporturilor și Telecomunicațiilor, este asimilată cu cîntărirea efectuată pe cîntarele proprii ale organizațiilor de transport.

Nu se cîntăresc mărfurile ce se prezintă la transport în ambalaje STAS, cu greutate stantată, în bucăți, baloturi etc. de greutate uniformă. În acest caz, mărfurile circulă cu greutatea stabilită de furnizorul-expeditor.

Dacă transportul se efectuează pe calea ferată, iar stația în care se face primirea spre transport nu are cîntar pod-basculă sau cel existent nu funcționează, cîntărirea - în cazurile de la literele a, b, c și f de mai sus - se va face la prima stație cu cîntar pod-basculă de pe parcurs. În cazul în care capacitatea de cîntărire sau lungimea podurilor-basculă ale expeditorului, cărașului sau destinatarului, nu permit cîntărirea sau recîntărirea pe întregul parcurs de la locul de expediție pînă la locul de destinație a vagoanelor de mare tonaj folosite în întregime, marfa încărcată în astfel de vagoane va circula cu greutatea stabilită de furnizorul expeditor.

Se exceptează de asemenea de la cîntărire produsele lichide încărcate în cisterne sau slepuri, determinarea greutății acestora făcîndu-se după volum.

În lunile de vîrf de trafic, în care cîntărirea mărfurilor prevăzute la lit. f de mai sus, ar putea constitui o cauză de neîndeplinire a planului de transport, Ministerul Transporturilor și Telecomunicațiilor este autorizat să limiteze - prin ordin - cîntărirea acestor mărfuri, pînă la minimum 10% din tonajul prezentat spre transport. Excepție de la această măsură fac expedițiile de vagoane care conțin cereale, cartofi, lemne de foc și carne, încărcate în vrac, care se vor cîntări în toate cazurile.

Articolul 29

La eliberarea mărfurilor către destinatar, cărașul este obligat să procedeze la recîntărirea lor, în cazul în care:

- a)** expedițiile de coletărie și mesagerii precum și expedițiile de mijloace de transport complete poartă urme de violare, de sustragere, de scurgere, de pierdere sau de avariere;
 - b)** mărfurile transportate în mijloace de transport complete au fost transbordate sau transvazate dintr-un mijloc de transport în altul și nu au fost cîntărite la locul transbordării sau transvazării;
 - c)** mărfurile transportate prin mijloace auto neînsoțite, au fost predate spre transport după greutate;
 - d)** destinatarul sau delegatul expeditorului cer în scris recîntărirea și sînt întrunite următoarele condiții;
- stația are pod-basculă corespunzător pentru efectuarea recîntării;

- are locomotiva de manevra și în programul ei de lucru exista timpuri disponibile sau în lipsa locomotivei de manevra, timpul de oprire al trenului local de marfa în stații intermediare permite efectuarea manevrei cu locomotiva trenului pentru ducerea vagonului la cântar; și
 - când capacitatea de prelucrare a stației după graficul de lucru nu este depășită.
- Dacă la locul de eliberare nu exista mijloace tehnice de cântărire, în cazurile de sub literile a și b de mai sus, cântărirea se va face la cel mai apropiat loc cu cântar corespunzător.

Articolul 30

Când mărfurile se transporta prin mijloace auto, cântărirea, în cazurile prevăzute de art. 28-29, este obligatorie pentru cărauș numai atunci când, la locurile de primire și eliberare a mărfurilor, exista posibilități tehnice de cântărire.

Articolul 31

Cântărirea, la primirea și eliberarea mărfurilor de către cărauș, se va face în prezenta angajatului expeditorului respectiv al destinatarului însărcinat, potrivit prezentului regulament, cu predarea și primirea mărfurilor. Căraușul are dreptul ori când să verifice greutatea oricăror mărfuri încredințate spre transport.

Articolul 32

În scopul asigurării mărfurilor în cursul transportului, căraușul este obligat să aplice sigilii pe sistemul de închidere al mijloacelor de transport închise (vagoane, hambare din slepuri, containere, etc.).

Sigiliile vor fi astfel concepute și aplicate încât să nu îngăduie înlocuirea sau violarea lor fără urme vizibile.

Sigiliile pe mijloacele de transport închise ce se cântăresc pe liniile de garaj, se aplică de întreprindere în momentul cântării, iar de cărauș, în momentul primirii vagonului pe linia publică.

Articolul 33

Tot în scopul asigurării integrității mărfurilor pe parcurs, destinatarul sau expeditorul - atunci când mărfurile circula pe riscul lui - le pot însoți, prin insotitori.

Insotirea este obligatorie:

- a) când se transporta vietati în mijloace de transport complete;
- b) când transportul se efectuează prin mijloace auto și cuprinde produse în vrac ce nu se pot preda spre transport prin cântărire, pe număr de colete, bucăți ori volum, sau când produsele în vrac ce se cântăresc la expeditor, nu pot fi recantărite la destinatar.

Articolul 34

Însoțitorul de transport răspunde de integritatea mărfurilor pe parcurs. Expeditorul sau, după caz, delegatul destinatarului, când expediția cade în sarcina destinatarului, sînt obligați să-i predea efectiv mărfurile, iar însoțitorul va semna de primire pe exemplarul din actul de livrare care rămîne la expeditor.

Însoțitorul va proceda la predarea cantitativă a mărfurilor către destinatar.

Orice lipsă ivită pe parcurs, pînă în momentul predării mărfurilor către destinatar, cade în sarcina întreprinderii al carei prepus este însoțitorul și atrage răspunderea materială și eventual penală a insotitorului, dacă pierderea sau avaria mărfurilor se datorește vinei acestuia.

Articolul 35

La destinație, căraușul este obligat să procedeze - împreună cu angajatul destinatarului însărcinat cu primirea mărfurilor și a membrilor comisiei de primire ce eventual sînt de față - la cântărirea mărfurilor în cazurile prevăzute de art. 29, la verificarea sigiliilor, a semnelor sau marcajelor, a mijlocului de transport, precum și a coletelor, la deschiderea mijlocului de transport și la verificarea sumară a conținutului său.

Dacă totul este găsit în ordine, căraușul va elibera coletele sau va pune mijlocul de transport la dispoziția destinatarului pentru descărcare și va face mențiuni pe documentul de transport "predat fără urme de violare".

Articolul 36

În cazul în care se constata la colete, la mijlocul de transport, la sigilii, la semne, la marcaje sau la mărfuri, urme de violare, pierderi, scurgeri, alterări, avarii, substituiți, diluări sau scădere de greutate, peste toleranța legală, mijlocul de transport nu se va deschide sau - după caz - nu se va descarca și va fi anunțat imediat șeful unității respective de transport, sau inlocuitorul său, care este obligat să se prezinte de îndată pentru constatare și să stabilească, după posibilități, cauzele care au provocat paguba.

Determinarea lipsurilor cantitative se va face în raport cu elementele specifice de determinare arătate în actele de livrare și documentele de transport care însoțesc transportul, luîndu-se în toate cazurile în considerare și țara vagonului în vederea stabilirii greutății brutto sau netto a încărcăturii.

Cînd la mărfurile transportate pe calea ferată în vrac și pentru care cântărirea este obligatorie, se constata o diferență de greutate la cântărirea brutto, se va cântări în mod obligatoriu și vagonul gol dacă a trecut mai mult de un an de la ultima verificare a tarei, stabilindu-se țara exactă, spre a se putea constata diferența de greutate la marfa netto.

Șeful unității de transport sau înlocuitorul sau va dresa de îndată un proces-verbal de constatare. Procesul-verbal va fi semnat de organul care a făcut constatarea, de angajatul căraușului care a efectuat operațiunile prevăzute la art. 35, de angajatul destinatarului însărcinat cu primirea mărfurilor, de membrii comisiei de primire a destinatarului și de celelalte persoane care au participat sau asistat la constatare, indicându-se și adresa fiecăruia din semnatori. Unul din exemplarele procesului-verbal va fi înminat angajatului destinatarului însărcinat cu primirea mărfurilor. Dacă sînt bănuiele ca lipsurile, avariile etc. se datoresc unei infracțiuni, vor fi sesizate de îndată organele de urmărire penală, iar mijlocul de transport va fi reținut pînă la sosirea acestora. Procesul verbal de mai sus, cu concluziile cuprinse în el, este opozabil căraușului și expeditorului pînă la proba contrară.

Articolul 37

Mărfurile transportate în mijloace de transport complete se considera eliberate în momentul în care căraușul a pus la dispoziția reprezentantului destinatarului mijlocul de transport pentru descărcare.

Expeditiile de vagoane complete care se recintaresc sau descarca pe liniile de garaj (siloz) a destinatarului, se eliberează la punctul de jonctiune cu linia de garaj.

Expeditiile de coletărie și mesagerii, se considera eliberate în momentul cînd reprezentantul destinatarului le preia efectiv de la cărauș.

Articolul 38

Căraușul răspunde de integritatea mărfurilor primite spre transport, din momentul primirii și pînă la eliberarea lor către destinatar.

Articolul 39

Cînd căraușul a cîntarit mărfurile, el răspunde de cantitatea constatată pe cîntarul sau, ori pe cîntarele recunoscute de el, înscrisă în documentul de transport.

În cazul în care cîntarirea este obligatorie pentru cărauș acesta răspunde de cantitatea înscrisă în documentul de transport, indiferent de faptul dacă a efectuat sau nu cîntarirea.

Căraușul va putea face însă dovada ca, în realitate, a primit mai puțin de la expeditor sau ca marfa sosită la destinație corespunde cu greutatea netto sau cu specificațiile din actele de livrare sau documentele de transport, prevăzute la art. 12 alin. 2 și art. 20.

Articolul 40

Pentru mărfurile a căror cîntarire nu este obligatorie și nici nu au fost cîntarite de cărauș, acesta - pînă la proba contrară - nu răspunde pentru lipsurile cantitative, dacă mijlocul de transport închis a ajuns la destinație fără urma de violare, sustragere, scurgere sau avarie și cu sigiliile intacte, iar mărfurile încărcate în mijloace de transport deschise, cu semnele intacte.

Dispozițiile acestui articol nu se aplică mărfurilor și produselor enumerate în art. 28 și nici altor mărfuri care au fost cîntarite, la primire, de cărauș.

Articolul 41

Căraușul răspunde de orice substituie, diluare, denaturare, alterare sau avarie a mărfurilor în cursul transportului.

Sarcina probei ca substituie, diluarea, denaturarea, alterarea sau avarierea s-au produs în cursul transportului și din vina căraușului revine celui care reclama.

În cazul în care însă coletul sau mijlocul de transport închis au fost violate pe parcurs, sau poarta urme de violare sau semnele de pe mărfurile transportate într-un mijloc de transport deschis poarta de asemenea urme de violare, se presupune - pînă la proba contrară - ca mărfurile au fost substituite, diluate, denaturate, alterate sau avariate în timpul transportului și din vina căraușului.

Articolul 42

Căraușul este scutit de răspundere pentru pierderea totală sau parțială, pentru micșorarea greutății sau avaria produselor primite la transport, dacă pierderea, micșorarea greutății sau avaria s-au produs:

- a)** din cauza de forta majoră;
- b)** din culpa expeditorului sau destinatarului;
- c)** din cauza anumitor însușiri proprii naturii produselor, care au provocat sfarimarea, spargerea, ruginirea, alterarea sau alte consecințe asemănătoare;
- d)** din cauze legate de încărcarea sau descărcarea produselor, dacă aceste operațiuni s-au efectuat cu mijloacele expeditorului sau destinatarului, ori sub supravegherea lor;
- e)** din cauze naturale inerente transportului în vehicule deschise, pentru mărfurile care potrivit dispozițiilor în vigoare se transporta în asemenea vehicule;
- f)** datorită faptului ca însoțitorul expeditorului sau destinatarului nu au luat măsurile necesare pentru asigurarea integrității produselor;
- g)** din cauza unor defecte de ambalaj care nu au putut fi observate după aspectul exterior la primirea produselor spre transport;

h) datorită faptului ca expeditorul a predat produse excluse la transport, sub denumire falsă, inexactă sau incompletă;

i) datorită faptului ca expeditorul n-a indicat în documentele de transport și eventual pe ambalaje, particularitățile specifice produselor, care reclamau condiții speciale sau anumite măsuri de precauție în timpul transportului sau depozitării;

j) în urma scaderii umidității în timpul transportului;

k) în urma scaderii naturale a greutății produselor în limitele indicate de art. 43;

l) din cauza pericolului inherent transportului de viețuitoare;

m) din cauza diferenței dintre cîntarul folosit la primirea produselor spre transport și cel folosit la eliberarea acestora către destinatar, atunci cînd lipsa nu este reală sau cîntarul poate dovedi ca ea se datorește expeditorului.

Dovada ca pierderea, scăderea în greutate, alterarea sau avaria produselor se datorește cauzelor prevăzute la literele a, b, c, g și m, cade în sarcina cîntarului.

Cînd pe parcurs sau la destinație se constată că pierderea, scăderea în greutate ori avaria produselor se datorește uneia sau mai multor din cauzele prevăzute la literele d, e, f, i, j, k și l de mai sus, se presupune ca paguba s-a produs din aceste cauze, pînă la proba contrară, făcută de cel în drept a pretinde despăgubiri.

Articolul 43

Pentru mărfurile care din cauza anumitor însușiri proprii sînt supuse pierderii din greutate în timpul transportului, cîntarul răspunde numai pentru partea lipsa din greutate care depășește procentele de pierdere prevăzute în actele normative în vigoare referitoare la transporturi.

Articolul 44

Cînd cu un singur document de transport, se transporta mai multe colete, procentul de pierdere din greutate admis, se calculează separat pentru fiecare colet, dacă greutatea fiecărui colet a fost indicată în document, la primirea lor spre transport.

Dacă mărfurile de masă omogene ce se transporta în cisterne, de valmă sau în vrac cu diferite documente de transport, de la un singur expeditor, pe adresa unui singur destinatar, își pierd individualitatea în cadrul procesului de transport (la transbordarea de pe apă pe calea ferată sau invers, la transbordarea din vagoane de pe liniile cu ecartament îngust în vagoane de pe liniile cu ecartament normal sau invers etc.), pierderea naturală se calculează pe baza greutății totale a întregii partide de produse.

De asemenea, lipsa parțială a mărfurilor transportate în condițiile de mai sus, care au sosit la destinație în mijloace de transport în bună stare, fără urme de violare, se determină după rezultatele verificării întregii partide de produse eliberate în același timp.

Articolul 45

Limitarea răspunderii în procentele la care se referă art. 43 nu se aplică dacă se face dovada ca lipsa de greutate nu s-a produs din cauza pierderii naturale. Sarcina probei revine celui care reclama.

Dispozițiile art. 43 nu se aplică de asemenea mărfurilor a căror natură exclude o pierdere în greutate din cauze naturale, precum și în stabilirea despăgubirilor, cînd pierderea se datorește uneia din cauzele prevăzute de art. 42.

Articolul 46

Despăgubirile datorate de cîntar pentru pierderea totală sau parțială din vina sa, se calculează după prețul din factura care însoțește transportul, iar cînd transportul se face fără factura, după prețul oficial stabilit de organele în drept, ori cînd un asemenea preț nu există, după prețul curent al produselor, la locul și timpul predării, ținîndu-se seama - atunci cînd este cazul - și de gradul lor de uzură.

Pe lîngă aceasta despăgubire, cîntarul suportă taxa de transport, taxele fiscale, taxele vamale și alte cheltuieli în legătură cu transportul mărfurilor pierdute, dacă acestea nu sînt incluse în prețul mărfurilor și au fost plătite de cel îndreptățit la despăgubire.

În cazul în care cîntarul a folosit pentru nevoile sale unele mărfuri primite spre transport, el va restitui valoarea dublă a mării, iar vinovații vor fi trași la răspundere.

Articolul 47

Pentru avarierea produselor imputabilă cîntarului, acesta plătește drept despăgubire suma corespunzătoare cu deprecierea valorii produselor, fără alte daune. În caz de neînțelegere asupra procentului de depreciere, acesta se va stabili prin expertiză. Suma se determină potrivit prevederilor art. 46.

Articolul 48

Din momentul eliberării mărfurilor transportate către destinatar, răspunderea cîntarului pentru integritatea lor încetează.

El răspunde însă față de destinatar, potrivit dispozițiilor cuprinse în prezentul capitol, pentru pierderea totală sau parțială, pentru micșorarea în greutate, pentru substituirea, diluarea, denaturarea, alterarea sau avarierea produselor, intimplate în cursul transportului, chiar dacă acestea se constata după eliberarea produselor, în cazurile și în condițiile prevăzute în actele normative în vigoare, referitoare la transport.

Capitolul 4

Primirea și verificarea mărfurilor la destinație. Obligațiile și răspunderea destinatarului

Articolul 49

Destinatarul este obligat să primească mărfurile de la căraș, să le transporte la locul de depozitare și să le verifice cantitativ și calitativ.

Articolul 50

Primirea mărfurilor de la căraș, se face de către angajatul însărcinat cu aceasta operațiune.

Articolul 51

La primirea mărfurilor de la căraș, angajatul destinatarului, însărcinat cu aceasta operațiune, va proceda împreună cu prepusul cărașului la verificările prevăzute în art. 35.

Articolul 52

Cînd se primesc expeditii de coletărie sau mesagerii, în momentul primirii de la căraș, se va verifica numărul, identitatea, starea, iar în cazurile prevăzute de art. 29 lit. a și greutatea lor, în raport cu actele de livrare și documentele de transport.

Articolul 53

Cînd se primesc mărfuri în mijloace de transport complete, a căror recintarire este obligatorie potrivit art. 29 lit. a-c destinatarul va cere recintarirea lor.

În celelalte cazuri, recintarirea se va putea cere în condițiile prevăzute de art. 29 lit. d, ori de cîte ori destinatarul presupune ca greutatea reală nu corespunde cu aceea înscrisă în actele de livrare și documentele de transport.

În cazurile în care greutatea netto a mărfurilor în vrac, obținută prin scăderea greutății tarei înscrisă pe mijlocul de transport din greutatea brutto (mijloc de transport și marfa), nu corespunde cu aceea înscrisă în actele de livrare și documentele de transport, destinatarul va cere cărașului verificarea tarei mijlocului de transport, prin cîntarirea acestuia după descărcare, dacă a trecut mai mult de un an de la ultima verificare a tarei.

Cînd se primesc mărfuri necintarite de căraș, în mijloace de transport complete, ele vor fi identificate - după caz - înainte de descărcare, în timpul ei sau după descărcare, pe baza elementelor indicate potrivit art. 11, art. 19 alin. 2 și art. 20 în actele de livrare și documentele de transport.

Primirea unor asemenea mărfuri precum și a celor sosite în vrac, fără obiecțiuni, creează prezumția - pînă la proba contrară - ca transportul a sosit intact.

Cînd se primesc mărfuri ușor alterabile, acestea vor fi verificate la locul de primire de la căraș, calitativ și cantitativ.

Articolul 54

În cazul în care la locul de primire de la căraș se constata diferențe de greutate, urme de violare, avarii sau pierderi, destinatarul va cere șefului unității de transport sau înlocuitorului sau, să procedeze potrivit dispozițiilor art. 36.

În acest caz, expeditiile de mijloace de transport complete nu vor fi primite de către destinatar pe linia sa de garaj, pînă la sosirea șefului unității de transport sau a înlocuitorului sau.

Dacă aceștia refuza să facă cuvenită constatare, destinatarul va proceda conform prevederilor art. 70.

Destinatarul va proceda la fel în cazul în care cărașul nu poate efectua cîntarirea în condițiile art. 29 lit. d.

În cazul transporturilor rutiere auto, cînd se constata în momentul descărcării diferențe cantitative, asupra cărora părțile nu sînt de acord, destinatarul va chema unul din organele prevăzute de art. 70 și va proceda la constatare.

Cînd se constata, la locul de primire de la căraș, diferențe de cantitate și calitate la produse ușor alterabile, destinatarul va chema de asemenea, de îndată, unul din organele prevăzute de art. 70, va anunța pe furnizor-expeditor, telegrafic sau telefonic și va proceda la primirea mărfurilor, fără a aștepta sosirea delegatului furnizorului. Dacă destinatarul nu accepta constatările cuprinse în procesul verbal întocmit de șeful unității de transport, el va proceda de asemenea potrivit art. 70, putînd cere totodată o expertiză referitor la starea și greutatea mărfii, precum și la cauzele și cuantumul daunelor.

Articolul 55

Destinatarul este obligat să descarce complet mijlocul de transport și să-l lase cărașului fără resturi sau reziduuri din marfa care a fost încărcată în el.

Articolul 56

Destinatarul va controla, prin membrii comisiei de primire, modul în care angajatul însărcinat cu primirea mărfurilor își exercită atribuțiunile, precum și modul în care se descarca, se verifica la descărcare, se transporta, se introduc în depozit și se dezambalează mărfurile primite.

Pe parcursul de la locul de descărcare pînă la locul de depozitare, integritatea mărfurilor va fi asigurată de destinatar potrivit art. 4 pct. 1, lit. c.

Articolul 57

La locul de depozitare, destinatarul va proceda, prin comisia de primire, la verificarea cantitativă și calitativă a mărfurilor, dacă aceasta operațiune nu a fost efectuată în întregime la locul de descărcare.

Verificarea se va face în termen de maximum 6 ore pentru mărfurile ușor alterabile și 5 zile pentru celelalte mărfuri. Termenul se calculează, pentru livrările din alta localitate din momentul eliberării mărfurilor în gara, autogara, aeroportul sau portul de destinație, iar pentru livrările din aceeași localitate, din momentul primirii lor în depozitul destinatarului.

Dacă mărfurile primite corespund cantitativ și calitativ cu acelea înscrise în actele de livrare și documentele de transport, membrii comisiei de primire vor face mențiuni de verificare și de corespundere pe aceste acte și documente, iar mărfurile vor fi puse în circuitul lor economic.

Articolul 58

În cazul în care, la locul de depozitare, comisia de primire constată ca greutatea netto, numărul, sortimentul sau calitatea mărfurilor primite, nu corespund cu datele înscrise în actele de livrare și documentele de transport, va dresa un proces verbal în care va consemna lipsa sau deficiențele constatate. În cazul în care se constată o diferență de greutate, se va menționa, în mod obligatoriu în procesul verbal, cîntarul folosit, sistemul de cîntarire, orice alte elemente care ar putea influența greutatea în momentul cîntaririi (starea uscată sau umedă a mărfii, condițiile atmosferice etc.) cît și persoanele care au participat sau asistat la cîntarire, în afară membrilor comisiei de primire.

Marfa gasită în deficiență sau cu lipsuri va fi patrăta. În cazul în care mărfurile sînt ambalate, verificarea va fi oprită la coletul la care se constată lipsuri. Restul coletelor primite de la același expeditor nu vor fi deschise, iar coletul respectiv se va păstra împreună cu ambalajul. Nu se vor recunoaște lipsurile din celelalte colete, dacă aceasta dispoziție nu a fost respectată, iar lipsurile vor fi imputate angajaților care au încălcat-o.

În procesul verbal se va indica, în afară membrilor comisiei, persoanele care au participat sau asistat la desfacerea coletului. Procesul verbal va fi semnat de membrii comisiei de primire și de persoanele indicate în cuprinsul lor.

Articolul 59

Beneficiarul va anunța telefonic sau telegrafic pe furnizorul-expeditor să trimită un delegat, care să participe la verificarea și constatarea lipsurilor și la întocmirea procesului verbal de verificare a întregului lot de marfa primită. În anunțare se vor indica pe scurt lipsurile sau deficiențele constatate.

Dacă există bănuiele că lipsa constatată provine de pe parcurs și ar fi imputabilă cărăușului, în termen de 5 zile de la luarea în primire a mărfurilor, va fi sesizat și acesta printr-o reclamație scrisă, adresată șefului unității de transport de destinație, cu invitarea de a trimite un delegat care să participe la constatare, la termenul ce se va anunța ulterior.

Articolul 60

Dacă în termen de 24 ore, delegatul furnizorului sau expeditorului din aceeași localitate, sau în 5 zile de la anunțare, delegatul din alta localitate, nu se prezintă, beneficiarul va chema unul din organele prevăzute de art. 70 și atunci cînd e cazul și pe delegatul cărăușului din localitate și va proceda, cu participarea acestora, la verificarea mărfurilor primite.

Dacă este învederată necesitatea punerii imediate în circuit a mărfurilor primite, se va putea proceda la verificarea mărfurilor numai în prezența unuia din organele prevăzute de art. 70 și atunci cînd este cazul și a delegatului cărăușului din aceeași localitate, fără a mai aștepta împlinirea termenului de 5 zile prevăzut în alineatul precedent pentru prezentarea delegatului furnizorului din alta localitate. Necesitatea punerii imediate în circuit a mărfurilor va fi atestată de conducătorul organizației, pe propria lui răspundere.

Articolul 61

Membrii comisiei de primire și cu delegații furnizorului și cărăușului - atunci cînd aceștia se prezintă - sau în asistența unuia din organele prevăzute de art. 70, atunci cînd delegatul furnizorului ori al cărăușului nu se prezintă, vor proceda - după caz - la verificarea cantitativă sau calitativă a întregului lot de mărfuri primite, sau numai a mărfii asupra căreia există contestație.

În caz de nevoie, se va apela la un organ tehnic de specialitate, se vor face analize sau expertize de ordin tehnic, ridicîndu-se - dacă este necesar - probe din marfa primită, cu identificarea exactă, prin toate elementele necesare ale probei în corelație cu marfa.

În acest scop, destinatarul-beneficiar sau furnizorul pot cere concursul ministerelor, instituțiilor sau organizațiilor de specialitate, care sînt obligate să delege de îndată personalul tehnic necesar pentru efectuarea constatărilor cerute.

Articolul 62

Procesul verbal de verificare se va întocmi în trei exemplare și va cuprinde:

- a)** locul și data întocmirii;
- b)** persoanele care au luat parte la verificare, calitatea și domiciliul; (adresa completa) acestora;
- c)** denumirea furnizorului, beneficiarului, a întreprinderii care a fabricat marfa și a cărașului;
- d)** numărul contractului sau comenzii pe baza căreia s-a expediat produsul;
- e)** numărul facturii și a documentului de transport;
- f)** data expedierii, punctul de încărcare, data sosirii și punctul de descărcare, data intrării mărfurilor în depozitul beneficiarului;
- g)** elementele de identificare a mărfii: denumire, sortiment, tip, varietati, calitate etc.;
- h)** greutatea brutto, după documentele întocmite la expediție, greutatea brutto rezultată la punctul de descărcare, precizându-se cântarul la care a fost stabilită, documentul de recantare, iar dacă recantarea nu a avut loc, se va menționa aceasta;
- i)** indicarea mijloacelor de determinare cantitativă prin care s-a constatat lipsa, adică: cantare, măsurătoare, numărătoare, etc.;
- j)** descrierea ambalajului, starea lui, condițiile în care au fost păstrate mărfurile la beneficiar;
- k)** descrierea exactă a lipsurilor de cantitate sau calitate la produsele verificate, indicându-se cantitatea în minus sau în plus față de actele de livrare și documentele de transport, natura defectelor, etc.;
- l)** mențiunea modului în care au fost ridicate probele, cu indicarea numărului, etc. conform prevederilor din standarde sau norme interne;
- m)** cauzele care au putut provoca lipsurile de cantitate sau deficiențele de calitate și în măsura în care rezultă, cine răspunde de ele;
- n)** arătarea produselor care nu vor putea fi folosite și cele pentru care se propune a fi considerate declassate sau apte pentru altă întrebuințare;
- o)** propuneri, fie pentru eventuale reduceri de prețuri, corespunzătoare cu scăderea de calitate, fie în vederea recondiționării mărfurilor calitativ necorespunzătoare, potrivit normelor legale în vigoare, precum și justificarea precisă a acestor propuneri;
- p)** punctul de vedere al delegatului furnizorului și al cărașului, când aceștia au fost de față;
- r)** semnatura tuturor persoanelor care au participat la constatare.

Articolul 63

Cîte un exemplar de pe procesul verbal de constatare se va înmîna, sub luare de dovadă, delegaților furnizorului expeditor și cărașului, dacă aceștia sînt de față. Dacă aceștia n-au participat, procesul verbal se va comunica în 24 ore după dresarea lui furnizorului-expeditor și - după caz - cărașului.

Articolul 64

În cazul în care lipsurile sau deficiențele constatate pot fi datorate unei infracțiuni, destinatarul-beneficiar este obligat să sesizeze de îndată organele de urmărire penală.

Articolul 65

În toate cazurile în care se constată lipsuri și deficiențe în modul de livrare a mărfurilor, destinatarul-beneficiar va trimite de asemenea un exemplar al procesului verbal către organul tutelar al organizației în culpa.

Articolul 66

Procesul verbal dresat în condițiile de mai sus - chiar fără participarea delegaților furnizorului sau cărașului - este opozabil furnizorului și beneficiarului, indiferent dacă produsele au fost expediate de furnizor în urma recepției sau pe bază de autorecepție. El va fi opozabil de asemenea și cărașului, în măsura în care se va face dovada că lipsurile, avariile, substituirile, etc. s-au produs pe parcurs din culpa sa.

Articolul 67

În cazul în care recepția mărfurilor livrate se face la beneficiar și furnizorul nu trimite un delegat care să efectueze, împreună cu delegatul beneficiarului, operațiunea de recepție, beneficiarul va proceda la recepție în asistența obligatorie a unuia din organele prevăzute de art. 70. În acest caz, se aplică în mod corespunzător, dispozițiile cuprinse în acest capitol.

Articolul 68

Beneficiarul răspunde de integritatea mărfurilor - după caz - din momentul preluării lor de la furnizor ori de la căraș, sau din momentul intrării lor în depozit, atunci cînd livrarea se face loco depozitul acestuia.

Articolul 69

Dacă marfa ambalată a fost ridicată de beneficiar sau destinatar din depozitul furnizorului sau de la cărauş, după greutatea brutto şi numărul coletelor, iar greutatea brutto sau numărul coletelor constatate la depozitul beneficiarului nu corespund cu cele constatate la primirea produselor, operează prezumţia - pînă la proba contrară - ca lipsa provine din culpa beneficiarului.

Capitolul 5

Organele care asista pe beneficiar la constatarea lipsurilor

Controlul circulaţiei mărfurilor

Articolul 70

În toate cazurile cînd la verificarea de către beneficiar a mărfurilor sosite din transport, se constata lipsuri cantitative sau deficiente calitative, şi delegatul furnizorului sau însoţitorul transportului, aparţinînd furnizorului, nu este de faţa, precum şi în cazurile în care la primirea mărfurilor de la cărauş se nasc divergenţe între organele acestuia şi reprezentantul beneficiarului, acesta din urma va chema la faţa locului un delegat al ministerului tutelar al furnizorului, sau al Inspecţiei Comerciale de Stat, sau un delegat al serviciului comercial al sfatului popular, sau un delegat al sfatului popular (acolo unde sfatul popular local nu are serviciu comercial), sau al unei întreprinderi economice din localitate făcînd parte din sistemul furnizorului ori al unei organizaţii socialiste neinteresate.

Articolul 71

Constatarea lipsurilor cantitative şi a deficienţelor calitative, precum şi a divergenţelor dintre cărauş şi destinatar sau beneficiar, se va face numai în prezenta unuia din delegaţii prevăzuţi în articolul de mai sus, care va semna procesul verbal de constatare.

Orice constatare făcută fără prezenta unui asemenea delegat, este lipsită de putere doveditoare.

Totuşi, în cazul în care, datorită unor împrejurări bine stabilite şi menţionate în procesul verbal de constatare, destinatarul-beneficiar a fost în imposibilitate de a anunţa şi găsi în timp util un delegat din cei prevăzuţi în articolul anterior, pentru constatările ce trebuiau făcute chiar la locul de primire a mărfurilor de la cărauş şi înainte de descărcarea lor din mijlocul de transport, procesul verbal dresat în aceste condiţii de reprezentantul destinatarului beneficiar în prezenta şi cu semnatura unuia sau mai mulţi martori, cărora li se vor indica numele, pronumele şi adresa completa în procesul verbal, va constitui un început de dovada ce va putea fi completat prin orice mijloc de dovada admis de lege.

Articolul 72

Organizaţiile de transport - fiecare în sfera lor de activitate - vor controla lunar, prin sondaj, cel puţin 10% din mărfurile încredinţate lor spre transport.

Controlul se va efectua de către organele de control ale organizaţiilor de transport, care vor cere şi participarea organelor Inspecţiei Comerciale de Stat sau ale serviciului comercial al sfatului popular din localitate. În lipsa acestora, controlul se va efectua în prezenta unui organ al militei sau a doi angajaţi ai unei alte organizaţii socialiste, în afară organizaţiei de transport.

Controlul va consta din verificarea cantitativă a mărfurilor încredinţate spre transport, în raport cu datele înscrise în documentele de transport, pe baza elementelor de determinare cantitativă prevăzute în aceste documente. Colectele încărcate în mijloace de transport complete nu vor fi deschise.

În cazul în care se constata lipsuri sau plusuri nejustificate, în raport cu toleranţa legală şi cu pierderile naturale ale mărfurilor, se va dresa un proces verbal de constatare în care se vor indica precis mijloacele şi metodele de determinare cantitativă folosite, orice element care ar fi putut determina o scădere sau creştere de greutate, volum, etc. în momentul constatării, precum şi concluziile asupra cauzelor care ar fi putut determina lipsa constatată.

Procesul verbal se va dresa în patru exemplare, din care unul se va păstra de către organul de control, iar restul se vor comunica de îndată procuraturii, expeditorului şi destinatarului.

Capitolul 6

Dispoziţii comune şi finale

Articolul 73

Organizaţiile între care au loc livrări de mărfuri şi care participa la încheierea şi executarea unui contract de transport, nu pot deroga prin convenţii de la dispoziţiile prezentului regulament.

Articolul 74

Angajaţii care au sarcini speciale în legătură cu circulaţia mărfurilor între organizaţiile socialiste, vor avea calificarea corespunzătoare atribuţiilor lor.

Angajaţii însărcinaţi cu ambalarea, supravegherea ambalării, recepţia, expedierea şi primirea mărfurilor, cantaragii, membrii comisiilor de autorecepţie şi de primire a mărfurilor, organele prevăzute de art. 70, precum şi toţi aceia care prin atribuţiile lor intervin în circulaţia mărfurilor între organizaţiile socialiste, răspund material şi penal atît pentru integritatea mărfurilor, cît şi pentru exactitatea atestarilor pe care le fac în actele de livrare, documentele de transport şi procesele verbale de constatare.

Articolul 75

Organizațiile furnizoare-expeditoare și beneficiare-destinare care nu respecta dispozițiile regulamentului de față referitoare la recepția, autorecepția și verificarea mărfurilor, vor plăti o amendă de 200 lei pentru fiecare încălcare în parte pentru organizația în favoarea căreia este prevăzută dispoziția din regulament, la cererea acesteia.

Organizația de transport care refuza să efectueze constatările prevăzute de art. 30 și 59 alin. 2 sau cîntărirea ori recîntărirea, la primirea sau eliberarea mărfurilor, potrivit art. 28 și 29, va suporta aceeași amendă - după caz - către expeditor sau destinatar, la cererea acestora. În cazurile art. 29 lit. d, amendă se va suporta numai dacă motivele invocate, spre a refuza cîntărirea, nu au fost reale.

Amenzile de mai sus se plătesc indiferent de faptul dacă nerespectarea dispozițiilor din regulament a produs sau nu vreo pagubă organizației care pretinde plata.

Amenzile vor fi imputate angajaților vinovați de nerespectarea dispozițiilor respective.

Articolul 76

Dispozițiile cuprinse în actele normative care reglementează în prezent condițiile de livrare și transportul mărfurilor, rămîn în vigoare, în măsura în care nu sînt contrare dispozițiilor acestui regulament.

Articolul 77

Prezentul regulament intră în vigoare la data de 1 ianuarie 1960.
